

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง “ ระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวตำบลปลายโพรงพาง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดมหาสารคาม ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการ สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการดำเนินงานที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและเป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐาน

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม คณะนักวิจัยประกอบด้วย นักวิชาการพัฒนาชุมชนภายนอกชุมชนและผู้นำในชุมชน วิธีการวิจัยเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานที่เกี่ยวข้องและการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การจัดเสวนากลุ่ม (Focus Group) ในระดับหมู่บ้านและตำบล และการประชุมนำข้อมูลที่ ได้จากการศึกษาเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลและกลุ่มผู้นำทุกหมู่บ้านในตำบลทราบและร่วมกันปรับปรุงการดำเนินงานในแนวทางที่ชุมชนต้องการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างเวทีและเปิดโอกาสให้ผู้นำสำคัญของหมู่บ้าน/ตำบลซึ่งมีความขัดแย้งกันอันเนื่องมาจากการแข่งขันชิงอำนาจในการปกครองส่วนท้องถิ่นมีโอกาสสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริงในการดำเนินงานหมู่บ้านท่องเที่ยวฯ ผลการศึกษาพบว่า โครงการฯ ประสบผลสำเร็จเพราะการดำเนินงานหมู่บ้านท่องเที่ยวฯ เป็นความต้องการของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในระยะแรก คือ ช่วงเตรียมชุมชนและการเปิดรับนักท่องเที่ยวในระยะแรก จากนั้น โครงการฯ ดำเนินงานโดยองค์กรชุมชนในรูปแบบของชมรมฯ ผู้บริหารโครงการฯ เป็นผู้นำที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ เสียสละและมีความมุ่งมั่นในการทำงาน โครงการฯ มีเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของชุมชนเป็นแนวทางในการดำเนินงานมาตั้งแต่แรกเริ่ม มีภาครัฐเป็นที่ปรึกษา และได้รับความร่วมมือจาก สื่อมวลชนในการเผยแพร่โครงการฯ อย่างสม่ำเสมอ ประชาชนมีความพึงพอใจและได้รับผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ชุมชนมีการทำวิจัยและพัฒนา เป็นแหล่งศึกษา/ดูงานขององค์กรชุมชนและสถาบันต่าง ๆ นักท่องเที่ยวพึงพอใจและประทับใจในการมาเยือนและพักค้าง

โครงการฯ มีจุดอ่อนด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารโครงการฯ มีข้อจำกัดในการดึงดูดให้กลุ่มคนรุ่นเยาวชนเข้าร่วมโครงการฯ เพื่ออนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายกับองค์กรชุมชนอื่นที่ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวและการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานต่าง ๆ ภายในจังหวัด ไม่มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ และแผนการตลาดเชิงรุก หากโครงการฯ มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาระดับคุณภาพมาตรฐานโดยมีสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นคณะที่ปรึกษาเพื่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในทิศทางที่ถูกต้องตามแนวทางของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องการให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทำงานอย่างใกล้ชิดกับจังหวัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนที่เคยได้รับรางวัลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรที่ดำเนินงานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน การประชาสัมพันธ์โครงการฯ ทาง อินเทอร์เน็ตและสื่ออื่น ๆ ตลอดจนการสนับสนุนให้มีการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

Abstract

The purpose of the study on “ The Management Standard of Community-Based Ecotourism : The Study of Tambon Plai Pong Pang, Amphawa District, Samut Songkram Province” is to study the implementation, management, problems of the Project and to suggest appropriate guidelines. The research is applied participatory action research methodology. Researchers consist of Community Development specialists and key community leaders in Tambon Plai Pong Pang. Data collection is done from documentary and field surveys by dialogue, in-depth interview, meeting and discussion with key informants. Data is verified by focus-group meetings at village and Tambon levels.

The findings of the study indicate that the idea of being a community-based ecotourism village is introduced by the Community Development Provincial Director as a planned change in order to achieve the government's policy on tourism promotion, the Amazing Thailand Year 1998-1999. This new idea meets the need of the community leaders. They have done some research and study tours in many provinces together with conducting several community forums to study community strength, weakness, opportunity and threat before reaching a consensus to adopt the innovation. Many tourists visit and practice home-staying in villagers' traditional Thai houses by the canals, the image of the project. It is found that the project is successful and sustainable because it is the real need and decided by the villagers. The managing committee are very sacrifice and effective. They have criteria in designing tourist activities such as home-stay houses, tour-route, boat rate, food menu, proportion of income distribution, and other facilities. The project has very good relations with mass media in publishing ecotourism activities. However, some problems in project implementation are lacks of members participation in project management, young local tour guides to provide environment education for tourists, networking with local government agencies, active public relations and marketing plans.

The suggestions of the study show that the managing committee is willing and active to improve the standard of ecotourism management. The project needs more members participation in project management and technical ecotourism advisory team to provide suitable ecotourism development guidelines. There should have community-based ecotourism networks at the provincial, regional and national levels. Tourism Authority of Thailand should closely work with the provincial authority to provide appropriate guidelines on ecotourism, support networking system among community-based ecotourism, assist in publishing activities on internet web-site and continue support research study.